

Forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk

Dato	17.12.2013 nr. 1579
Departement	Kommunal- og regionaldepartementet
Publisert	I 2013 hefte 18 s 3112
Ikrafttredelse	01.01.2014
Endrer	FOR-2010-03-26-489, FOR-2010-03-26-488
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2008-06-27-71-§29-7, LOV-1994-06-16-20-§7
Kunngjort	23.12.2013 kl. 14.45
Journalnr	2013-1395
Korttittel	Forskrift om dokumentasjon av byggevarer (DOK)

Innholdsfortegnelse

Forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk	1
Innholdsfortegnelse	2
I. Innledende bestemmelser	3
II. Krav til byggevarer som er CE-merket.....	3
III. Krav til byggevarer som ikke er CE-merket.....	3
IV. Løfteinnretning og varmtvannskjel.....	5
V. Fellesbestemmelser	6
Forordning (EU) nr. 305/2011	8

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 17. desember 2013 med hjemmel i lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesak (plan- og bygningsloven) § 29-7, og lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderinger § 7.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. III nr. 5 (direktiv 95/16/EF), kap. V nr. 2 (direktiv 90/396/EØF endret ved direktiv 93/68/EØF), kap. XXI nr. 1 (forordning (EU) nr. 305/2011), kap. XXIV nr. 1c (direktiv 2006/42/EF) og vedlegg IV nr. 10 (direktiv 92/42/EØF endret ved direktiv 93/68/EØF).

I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder for produkter som framstilles, omsettes, markedsføres og distribueres for bruk i byggverk.

§ 2. Omsetning, markedsføring og distribusjon av produkter

Produkter til byggverk med dokumenterte egenskaper etter denne forskriften skal fritt kunne omsettes, markedsføres og distribueres.

II. Krav til byggevarer som er CE-merket

§ 3. Gjennomføring av byggevareforordningen

EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. 1 (forordning (EU) nr. 305/2011) om fastsettelse av harmoniserte vilkår for markedsføring av byggevarer og om oppheving av rådsdirektiv 89/106/EØF gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 4. Språk i ytelseserklæring

Ytelseserklæringen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 7 nr. 4, skal være på norsk eller på et annet skandinavisk språk.

§ 5. Språk på anvisninger og sikkerhetsinformasjon

Anvisningene og sikkerhetsinformasjonen jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 11 nr. 6, art. 13 nr. 4 og art. 14 nr. 2, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

§ 6. Varekontaktpunkt for byggevarer

Direktoratet for byggkvalitet er varekontaktpunkt for byggevarer, jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 10.

§ 7. Teknisk bedømmelsesorgan

Teknisk bedømmelsesorgan jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art. 29 skal utpekes av Direktoratet for byggkvalitet.

§ 8. Tekniske kontrollorgan etter byggevareforordningen

Tekniske kontrollorgan, jf. forordning (EU) nr. 305/2011 art 40 skal utpekes av Direktoratet for byggkvalitet etter reglene i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan.

Som grunnlag for utpekingen etter første ledd skal organet være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et organ som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at direktoratet kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

III. Krav til byggevarer som ikke er CE-merket

§ 9. Virkeområde for kapittel III

Dette kapittelet gjelder for byggevarer som ikke er CE-merket.

For byggevarer som bestilles eller lages for ett spesielt byggverk og produksjonsmetoden ikke inngår i produsentens ordinære virksomhet gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

For byggevarer uten vesentlig betydning for at byggverket oppfyller krav i byggteknisk forskrift (TEK 10) gjelder ikke § 10 tredje ledd og § 12.

§ 10. Dokumentasjon av vesentlige egenskaper

Byggevarer som ikke er CE-merket skal ha slike egenskaper som, når byggevaren er forsvarlig benyttet, medvirker til at byggverk tilfredsstillende grunnleggende krav til:

- a) Mekanisk motstandsevne og stabilitet
- b) Brannsikkerhet
- c) Hygiene, helse og miljø
- d) Sikkerhet og tilgjengelighet ved bruk
- e) Vern mot støy
- f) Energiøkonomisering og varmeisolering
- g) Bærekraftig bruk av naturressurser.

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i den grad de er nødvendig for vurdering av byggevarens egnethet til bruk i byggverk. Minst én egenskap skal alltid dokumenteres.

Vesentlige egenskaper skal dokumenteres i henhold til en tilfredsstillende teknisk spesifisering. Det skal benyttes relevante beregnings-, prøvings- eller klassifiseringsstandarder.

§ 11. Markedsdeltakernes plikter

Produsent, dennes representant, importør og distributør, skal sørge for at vesentlige egenskaper til byggevarer er dokumentert og at tilfredsstillende produktdokumentasjon er tilgjengelig før byggevaren omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes i et byggverk.

§ 12. Vurdering og verifikasjon av egenskaper

For byggevarer med egenskaper som er av stor betydning for oppfyllelse av de grunnleggende krav til byggverk eller der det er stor sannsynlighet for variasjoner i produksjonsprosessen, skal tredjepartsorgan utføre spesifiserte oppgaver i forbindelse med dokumenteringen av byggevarens vesentlige egenskaper. For CE-merkede byggevarer er systemer for vurdering og verifikasjon av egenskaper eller ytelser vedtatt av EU-kommisjonen. Tilsvarende vurdering og verifikasjon skal gjennomføres for sammenliknbare byggevarer som ikke er CE-merket.

Tredjepartsorgan skal være akkreditert for de aktuelle oppgavene. Der slik akkreditering ikke er mulig skal tredjepartsorganet dokumentere tilsvarende kompetanse.

§ 13. Innhold i dokumentasjonen

Dokumentasjonen skal inneholde identifikasjon av produsent og importør, produsentens og importørens kontaktdetaljer, byggevarens egenskaper, hvilke tekniske spesifikasjoner som er lagt til grunn, og der det er relevant, navnet på tredjepartsorgan som har utført oppgavene beskrevet i § 12 første ledd, hvilke oppgaver som ble utført og når disse ble utført.

Byggevaren skal ledsages av nødvendige anvisninger og sikkerhetsinformasjon. Produktdokumentasjonen, samt anvisninger og sikkerhetsinformasjon, skal være på norsk eller et annet skandinavisk språk.

§ 14. Gjensidig godkjenning

Dersom et produkt til byggverk lovlig kan omsettes i annet EØS-land, skal produktet godtas omsatt i Norge uten ny prøving eller kontroll.

Det kan likevel kreves ytterligere produktdokumentasjon i tilfeller der det kan påvises forskjell mellom beskyttelsesnivåene i Norge og andre EØS-land. Krav om ytterligere produktdokumentasjon må være nødvendig og proporsjonalt, jf. EØS-avtalen artikkel 13.

IV. Løfteinnretning og varmtvannskjel

§ 15. Virkeområde for kapittel IV

Dette kapitlet gjelder for løfteinnretninger og varmtvannskjeler.

§ 16. Løfteinnretning

Bestemmelsen gjelder for permanent løfteinnretning som heis, løfteplattform, rulletrapp, rullende fortau og trappeheis med unntak av løfteinnretning som del av produksjonsprosess. Følgende krav gjelder:

- a) Heis og tilhørende sikkerhetskomponenter skal tilfredsstillе Heisdirektivet

Definisjonen av heis fremgår av Maskindirektivet artikkel 24: Løfteinnretning som betjener fastlagte nivåer ved hjelp av heisstol, som beveger seg langs faste styreskiner og med en helning på mer enn 15 grader i forhold til et vannrett plan og som er beregnet til å transportere personer, personer og gods eller gods alene hvis heisstolen er tilgjengelig, dvs. At en person kan gå inn i heisstolen uten vanskeligheter og at den er utstyrt med betjeningsanordninger inne i heisstolen eller er innenfor rekkevidde av personen i heisstolen.

Løfteinnretning som beveger seg langs en fast bane selv om den ikke beveger seg langs faste styreskiner, hører under Maskindirektivet.

Med heisstol skal forstås den del av en heis som bærer personer, personer eller gods eller gods alene som skal heises opp eller senkes ned.

Løfteinnretning som beveger seg med en hastighet lik eller under 0,15 m/s defineres som andre løfteinnretninger.

- b) Andre løfteinnretninger skal tilfredsstillе Maskindirektivet.
c) Som grunnlag for EU-typegodkjenning skal samsvarsvurdering utføres av teknisk kontrollorgan.

Produktet skal vurderes mot tekniske spesifikasjoner og mot relevante sikkerhetskrav i direktivene.

- d) For heis og tilhørende sikkerhetskomponenter skal installatøren av heis etter Heisdirektivet og for andre løfteinnretninger etter Maskindirektivet få utført samsvarsvurdering etter framgangsmåte fastsatt i de respektive direktivene.

§ 17. Varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel

Bestemmelsen gjelder for varmtvannskjel som fyres med flytende eller gassformig brensel og som har en effekt på mellom 4 kW og 400 kW innfyrt effekt. Bestemmelsen gjelder ikke for kjeler som kan bruke forskjellige typer brensel.

Varmtvannskjel skal ha samsvarserklæring eller EU-typegodkjenning som omfatter kjelens energieffektivitet. Typegodkjenningen skal være utført av et teknisk kontrollorgan og vurderes direkte mot de sikkerhetskrav som er beskrevet i direktiv som gjelder for det aktuelle produktet.

Typeprøving og vurdering utføres i henhold til regler gitt i eller i medhold av henholdsvis

- a) direktiv 92/42/EØF om varmtvannskjeler
b) direktiv 90/396/EØF om gassinstallasjoner
c) direktiv 93/68/EØF om koordinering av regler om CE-merking.

§ 18. CE-merking av løfteinnretninger og varmtvannskjeler

Et CE-merke viser at et produkt tilfredsstillер en teknisk spesifikasjon. Med teknisk spesifikasjon i denne bestemmelse menes harmoniserte produktstandarder for løfteinnretninger og varmtvannskjel som bekjentgjort i

Den Europeiske Unions Tidende eller nasjonale tekniske spesifikasjoner som er ansett å være i samsvar med de grunnleggende krav og som er bekjentgjort i Den Europeiske Unions Tidende.

Følgende produkter skal påføres CE-merke som angitt i gjeldende direktiver for produktene:

- a) heis og tilhørende sikkerhetskomponenter som er i samsvar med grunnleggende krav angitt i Heisdirektivet
- b) løfteinnretning som er i samsvar med grunnleggende krav angitt i Maskindirektivet
- c) varmtvannskjel som er i samsvar med krav angitt i direktivet om varmtvannskjeler CE-merket skal påføres produktet av produsent eller dennes representant. CE-merket skal bestå av bokstavene CE i følgende grafiske utforming:

Dersom CE-merket forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet slik de framgår av modellen ovenfor overholdes.

CE-merkingen skal omfatte krav angitt i gjeldende direktiv for produktet og kan være

- a) identifikasjonsnummeret for det organ som har deltatt i produksjonskontrollfasen
- b) produsentens navn eller identifikasjonsmerke
- c) de to siste sifrene i det året da merkingen ble påført og om nødvendig produktsertifikatets nummer
- d) deklarererte egenskaper, klassifisering og lignende som angitt i direktiv for produktet.

De ulike delene som CE-merket består av, skal så langt som mulig ha samme høyde og ikke være under 5 mm.

Opplysninger som er nødvendige ut fra et sikkerhetssynspunkt skal være på norsk.

§ 19. Teknisk kontrollorgan for løfteinnretninger og varmtvannskjel

Et teknisk kontrollorgan skal attestere at produkter til byggverk som omfattes av dette kapittel, er i samsvar med den gitte tekniske spesifikasjon.

Tekniske kontrollorgan skal utpekes at Direktoratet for byggkvalitet etter reglene i lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan.

Som grunnlag for utpekingen av et teknisk kontrollorgan skal organet være akkreditert av et nasjonalt akkrediteringsorgan. Et teknisk kontrollorgan som ikke er akkreditert kan i særskilte tilfeller likevel utpekes, forutsatt at utpekende myndighet kan dokumentere at organet oppfyller relevante krav.

V. Fellesbestemmelser

§ 20. Forbud mot villedende informasjon

Det er ikke tillatt å benytte uriktig eller mangelfull informasjon som er egnet til å villede om et produkt til byggverks lovlige bruk i et byggverk eller om produktets egenskaper.

§ 21. Tilsynsmyndighet

Direktoratet for byggkvalitet er tilsynsmyndighet for produkter til byggverk.

Kommunal- og regionaldepartementet er klageinstans for vedtak som fattes av tilsynsmyndigheten.

§ 22. Tilsyn med produkter til byggverk

Tilsynsmyndighet kan kreve tilsendt produktdokumentasjon og annen informasjon som er tilgjengelig ved omsetning, markedsføring, distribusjon eller bruk av produkt til byggverk, herunder dokumentasjon for

attestering av samsvar eller vurdering og verifikasjon av egenskaper, og test- og beregningsgrunnlag som er brukt ved utarbeidelse av produktdokumentasjonen.

Tilsynsmyndighet skal gis adgang til produkt, rom, areal eller annet område som anses nødvendig for å kunne utføre vurdering av produktet.

Ved begrunnet mistanke om at det omsettes, markedsføres, distribueres eller brukes produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse eller miljø, skal bygningsmyndighet og annen offentlig myndighet som behandler tiltak etter sektorlovgivning som omfattes av plan- og bygningsloven § 29-7, melde forholdet til tilsynsmyndigheten.

Dersom produsent eller dennes representant trekker et produkt som ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon eller hvor produktet kan medføre fare for sikkerhet, helse og miljø, tilbake fra markedet, skal det sendes melding til tilsynsmyndigheten.

§ 23. Reaksjoner fra tilsynsmyndigheten

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel II, brukes virkemidlene i forordning (EU) nr. 305/2011 kap. XIII.

Ved brudd på reglene i denne forskriftens kapittel III og IV, brukes følgende virkemidler:

- a) Dersom tilsynsmyndigheten finner at produkt til byggverk ikke har tilfredsstillende produktdokumentasjon etter forskriften, herunder ufullstendig eller uriktig dokumentasjon, kan den gi pålegg om å stanse omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produktet inntil tilfredsstillende produktdokumentasjon foreligger.
- b) Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om å kalle tilbake produkt som beskrevet i første ledd fra markedet eller kan kreve andre tiltak for å sikre at produktet bringes i overensstemmelse med forskriften.
- c) I tilfeller der vanlig eller forventet bruk av produkt til byggverk kan utgjøre en alvorlig risiko for sikkerhet, helse eller miljø, kan tilsynsmyndigheten midlertidig stanse omsetning, markedsføring, distribusjon og bruk av produkter for å utføre nødvendige undersøkelser og sikkerhetsvurderinger.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge tvangsmulkt etter plan- og bygningsloven § 32-5 dersom pålegg etter første eller annet ledd i denne paragrafen ikke etterkommes.

§ 24. Overtredelsesgebyr. Gebyrenes størrelse

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr etter plan- og bygningsloven § 32-8 annet ledd inntil angitte beløpsgrenser for forsettlig eller uaktsomme overtredelser av denne forskriften.

Tilsynsmyndigheten kan ilegge overtredelsesgebyr inntil kr 50 000 for mindre avvik og inntil kr 100 000 for vesentlige avvik.

Høyere overtredelsesgebyr enn nevnt i annet ledd kan ilegges ved alvorlige overtredelser. Ved vurderingen skal det særlig legges vekt på forhold som nevnt i § 25. Overtredelsesgebyr kan uansett ikke overstige kr 200 000 for samme handling enten den medfører én eller flere overtredelser.

§ 25. Utmåling av overtredelsesgebyr

Ved vurdering av overtredelsesgebyrets størrelse kan tilsynsmyndigheten legge vekt på:

- a) Hvor alvorlig overtredelsen er
- b) Om eventuelt pålegg gitt med hjemmel i denne forskriftens § 23 er fulgt
- c) Om overtrederen gjentatte ganger har vært ansvarlig for forhold som kan medføre overtredelsesgebyr
- d) Om overtredelsen bidrar til økonomisk gevinst
- e) Om overtredelsen er gjort i vinnings hensikt
- f) Om overtredelsesgebyret vil virke urimelig ut fra overtreders økonomiske situasjon.

§ 26. Gebyr

Tilsynsmyndighetene kan kreve at den som produserer eller importerer et produkt etter denne forskrift helt eller delvis skal dekke kostnadene for testing og inspeksjon som anses som nødvendige for å vurdere et produkts egenskaper og virkninger. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 27. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelse og endringer i andre forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. januar 2014.

Forskriften får bare anvendelse på produkter som er produsert, omsatt og markedsført etter at den er trådt i kraft. Byggevarer som er produsert, omsatt og markedsført før ikrafttredelsen behandles etter forskrift 26. mars 2010 nr. 489 kapittel 3 slik det lød før ikrafttredelsen av denne forskriften.

Fra samme tidspunkt gjøres følgende endringer i forskrift 26. mars 2010 nr. 489 om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift):

a) § 3-1 (1) skal lyde:

Regler for dokumentasjon av produkter følger av forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk.

b) § 3-1 (3) skal lyde:

Før produkter bygges inn i byggverk må det være dokumentert at produktene har de egenskapene som er nødvendige for at det ferdige byggverket tilfredsstiller kravene som følger av denne forskriften.

c) § 3-1 (2), (3), (4) og (5) oppheves.

d) øvrige bestemmelser i kap. 3. oppheves.

Fra samme tidspunkt gjøres følgende endring i forskrift 26. mars 2010 nr. 488 om byggesak (byggesaksforskriften) § 12-3 bokstav a:

«byggteknisk forskrift kapittel 3» endres til «forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk».

Forordning (EU) nr. 305/2011

Nedenfor gjengis EØS-avtalen vedlegg II kap. XXI nr. 1 (forordning (EU) nr. 305/2011) slik Kommunal- og regionaldepartementet tolker denne del av EØS-avtalen med de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i henhold til avtalens protokoll 1 mv.

For å lese forordning (EU) nr. 305/2011 se her:

